

**ОДБОР ЗА АКРЕДИТАЦИЈА НА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

**УПАТСТВО
ЗА НАЧИНОТ НА ПОПОЛНУВАЊЕ НА ЕЛАБОРАТОТ за акредитација на студиска
програма од
- ВТОР ЦИКЛУС СТУДИИ-**

Подготвиле

- Проф. Д-р Ќуфли Османи
- Проф. Д-р Славица Роческа
- Проф. Д-р Тале Герамитчиевски

Скопје, 2020

Содржина

Упатства за подготовка на документација за акредитација на студиската програма за втор циклус на студии.....	5
ПРИКАЗ	7
1. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ПОДНОСИТЕЛОТ НА БАРАЊЕТО	9
Назив на високообразовна установа	9
2.1 ОСНОВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА- ЗА УНИВЕРЗИТЕТОТ	9
2.2 ОСНОВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА – ЗА ЕДИНИЦАТА БАРАТЕЛ НА АКРЕДИТАЦИЈА.....	9
2.3 ОСНОВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА – ЗА САМОСТОЈНА СТРУЧНА ШКОЛА	10
3. СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА	10
4. ДЕЈНОСТ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА СПОРЕД ФРАСКАТИЕВА КЛАСИФИКАЦИЈА.....	10
5. ОРГАН НА ЗАСТАПУВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА	10
Правна рамка:	11
1. Карта на високообразовната установа.....	12
2. Основни податоци за студиската програма за која се бара (ре)акредитација	14
1. Цел и оправданост за воведување на студиската програма.....	17
2. Усогласеност на студиската програма со потребите на општеството за дадениот профил на кадри	18
3. Општи и специфични дескриптори.....	19
Ниво во Националната рамка на високообразовните квалификации на која му припаѓа студиска програма _____, насока _____ Универзитет _____, согласно со уредбата за националната рамка на високообразовните квалификации.....	19
3а. Општи дескриптори на квалификации за втор циклус на вториот циклус на студии (60/120 ЕКТС, студиска програма _____, насока _____, факултетот _____, согласно со уредбата за националната рамка на високообразовните квалификации	19
3б. Специфични дескриптори на квалификации за вториот циклус на студии (60/120, студиска програма _____, насока _____, на Факултетот _____, согласно со уредбата за националната рамка на високообразовните квалификации	20
4. Утврден сооднос помеѓу задолжителните и изборните предмети, со листа на задолжителни предмети, листа на изборни факултетски и универзитетски предмети и дефиниран начин на избор на предметите.	21
СТРУКТУРА НА СТУДИСКА ПРОГРАМА.....	21
5. Список на наставен кадар со податоци наведени во членот 5 (Прилог бр.4) од Правилникот за задолжителните компоненти кои треба да ги поседуваат студиските програми од првиот, вториот и третиот циклус на студии (“Службен	

весник на Република Македонија”, бр.25/2011 и бр.154/2011) и) и член 61 став 3 од Закон за високо образование (“Службен весник на Република Македонија”, бр.82/2018)	24
6. Податоци за просторот предвиден за реализација на Студиската програма _____, организирана на Факултетот _____	26
7. Листа на опрема предвидена за реализација на студиската програма _____, _____ факултет	27
8. Информација за бројот студенти (прв пат запишани) на студиската програма во периодот од последната акредитација	27
9. Информација за обезбедена задолжителна и дополнителна литература	28
10. Информација за веб страница	28
11. Активности и механизми преку кои се развива и се одржува квалитетот на наставата.....	29
12. Резултати од изведената самоевалуација согласно Упатството за единствените основи на евалуацијата и евалуационите постапки на универзитетите донесено од агенција за евалуација на високото образование во Република Македонија и од Интеруниверзитетска конференција на Република Македонија (Скопје -Битола, септември 2002).	30
13. Дали формалното образование и истражувачкото искуство на наставниците кореспондира со специфичноста на студиската програма, односно профилот и квалификацијата на наставно-научниот кадар.	31
14. Соодветноста на структурата и содржината на циклусот на студии со општите и специфичните дескриптори	32
15. Усогласеноста на теоретската и практичната настава со целите на студиската програма	33
16. Усогласеност на студиската програма со единствениот европски простор за високо образование и споредливост со програмите на европски високообразовни институции	34
ДОКУМЕНТИ	35
1. Одлука за усвојување на студиската програма од Наставно-научниот совет, наставно-научниот совет на факултетот, наставничкиот совет на високата стручна школа или научниот совет на научниот институт; член 110 и член 145 од Законот за високо образование (Службен весник на РМ, бр.82/2018).....	35
2. Одлука за усвојување на студиската програма од Универзитетскиот сенат, односно Советот на научната установа; член 94 и член 145 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ, бр.82/2018).....	37
3. Мислење од Одборот за соработка и доверба со јавноста	38
4. Изјава од наставникот за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма	39
5. Согласност на Универзитетскиот сенат, односно Советот на научната установа за учество на наставникот во реализација на студиската програма во друга високообразовна установа (член 179 од Законот за високо образование, Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018).....	40
6. Согласност на Наставно-научниот совет, односно Научниот советот или Наставничкиот совет за учество на наставникот во реализација на студиската програма на друга единица на Универзитетот (член 179 од Законот за високо образование, Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018	41

ПРИЛОГ БР. 3	42
1. Предметни програми со информации согласно со членот 4 од Правилникот за задолжителните компоненти кои треба да ги поседуваат студиските програми од вториот циклус на студии (“Службен весник на Република Македонија”, бр.25/2011 и бр.154/2011).....	43
ПРИЛОГ БР. 4	45
1. Прилог бр.4. Податоци за наставниците кои изведуваат настава на студиската програма од прв, втор и трет циклус на студии и за ментори на докторски трудови	46
1. Прилог бр.5. Податоци за наставниците кои можат да бидат ментори на магистерски труд на втор циклус на студии на студиската програма	49
ПРИЛОЗИ	50
Прилог бр. 6	50
Прилог бр. 7	50
Прилог бр. 8	50
Прилог бр. 9	50
Прилог бр. 10	50
Прилог бр. 10	50

Упатства за подготовка на документација за акредитација на студиската програма за втор циклус на студии

1. ВОВЕД

1.1. Постапката за акредитација опфаќа одобрување, потврдување и признавање на високообразовна установа и на студиски програми, за вршење високообразовна дејност согласно со Законот за високо образование („Службен весник на РМ“ бр. 82/18) и право на високообразовната установа издава јавни исправи во согласност со овој закон.

Постапката за акредитација се спроведува редовно, во рок од пет години.

2. ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА АКРЕДИТАЦИЈА

2.1. Документацијата се подготвува во согласност со Правилникот за задолжителните компоненти кои треба да ги поседуваат студиските програми од првиот, вториот и третиот циклус на студии (Службен весник на Република Македонија, бр.25/11) и во согласност со ова Упатство. Овој документ може да се најде на веб-страницата на Агенцијата за квалитет на РМ.

2.2. За исполнувањето на секој услов за акредитација предвиден со законот, се дадени соодветни табели и прилози што треба да се пополнат и да се приложат кон Елаборатот земајќи ја во предвид максималната должина на текстуалниот опис што го објаснува исполнувањето на дадениот услов.

Документите треба да бидат подготвени во форма и содржина како што е наведено во упатството.

Заедно со барањето за акредитација, институцијата треба да ги приложи скенираните документи усвоени од страна на Стручното тело на високообразовната установа (ННС, НС) и Стручното тело на Универзитетот (Универзитетски сенат, Ректорска управа) во чиј состав се наоѓа.

Високообразовната установа може да достави други видови прилози со кои се документира исполнувањето на даден услов за акредитација.

2.3 Во материјалите за акредитација се приложуваат и следниве документи:

Општи акти на установата:

- Дозвола за работа
- Акт за основање (за јавните високообразовни установи)
- Решение за упис во Централен регистар
- Статут на високообразовна установа (линк од веб страната каде што е објавен статутот)
- Решенија за акредитација за студиски програми (доколку се работи за реакредитација).

2.4 За да се докаже статусот на вработување и академските квалификации на вработените наставници, соработници и други наставно-научни лица, со полно работно време или со скратено работно време, во документацијата за акредитација на институциите и студиските програми треба е да се достават: С М1 / М2 обрасци и договори за вработување, (за приватни високообразовни установи).

2.5 Документација за наставниот кадар, расположливиот простор и опрема согласно со нормативите и стандардите за вршење на високообразовна дејност.

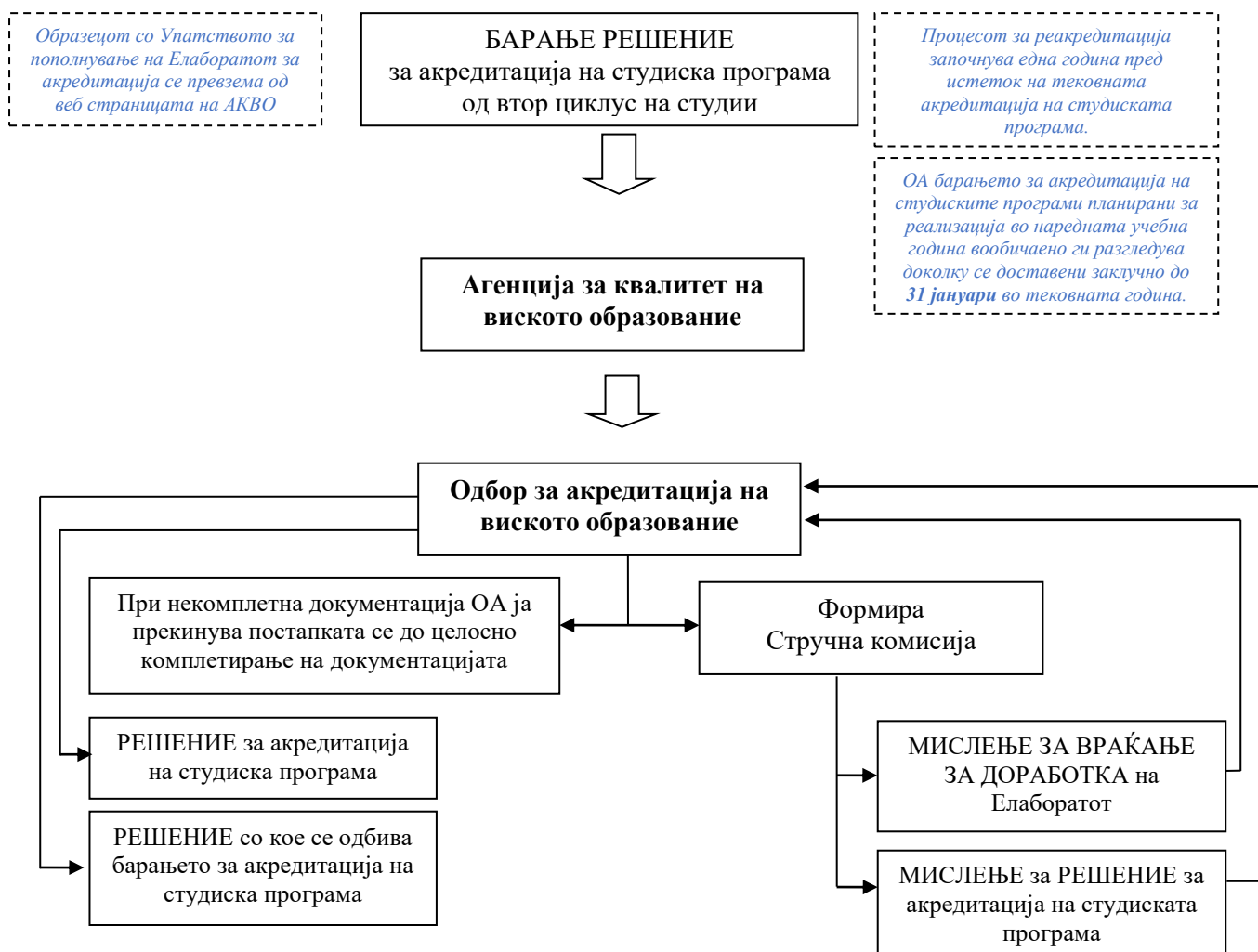
4. Документите се доставуваат во пет печатени примероци и соодветна електронска верзија што треба да се приложи на мемориски стик во три примероци.

5. Потпишана и овластена листа за списоци со прилози и табели со кои институцијата гарантира дека ги доставила сите прилози и табели предвидени со Упатството.

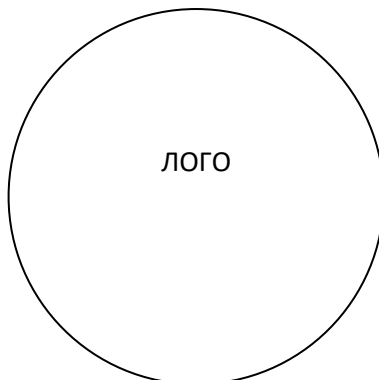
6. Технички упатства. Табелите прикажани во Упатството и содржани во Образецот на Елаборатот подготвен од страна на Одборот за акредитација на високото образование се со ограничен број на колони и редови. Табелите треба да се прилагодуват во зависност од податоците кои им стојат на располагање на поднесувачите на Елаборатот пр. бројот на наставен кадар, бројот на предмети, вид опрема итн, користејќи го инсерт мод, може да се внесува и други податоци кои се релевантни за студиската програма за која се бара (ре) акредитација.

ПРИКАЗ

на процедура за акредитација односно реакредитација на студиска програма

НАЗИВ НА ВИСОКООБРАЗОВНА УСТАНОВА

Е Л А Б О Р А Т

ЗА (¹РЕ)АКРЕДИТАЦИЈА НА СТУДИСКА ПРОГРАМА

**Наслов на студиската програма²
Втор циклус на студии
Едногодишни-двогодишни студии**

ИНСТИТУЦИЈА ПРЕДЛАГАЧ:

Факултет³

-----, ----- **ГОДИНА**

☐	Прва акредитација	
☐	Реакредитација	

¹ Се наведува дали се бара акредитација на нова студиска програма или се предлага реакредитација на постојна студиска програма.

² Се наведува назив на Студиската програма за која што се бара акредитација.

³ Се наведува назив на единицата носител на студиската програма за која се бара акредитација.

1. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ПОДНОСИТЕЛОТ НА БАРАЊЕТО

Назив на високообразовна установа

Назив на високообразовна установа	
Адреса, седиште	
ЕМС	Матични број
Телефон	Факс
Електронска пошта	Веб страница на установата

2.1 ОСНОВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА- ЗА УНИВЕРЗИТЕТОТ

Назив на основачот	
Назив на актот за основање	
Број и датум на актот за основање	
Промени во оснивачки права (назив на првиот основач и правните следбеници на оснивачот)	
Број и датум на Решението за исполнетоста на условите за почеток со работа и дејноста издадено од Министерството за образование и наука на РСМ	
Број и датум Решението за акредитација на високообразовната установа издадено од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование на РСМ.	
Број и датум на Решение за упис на високообразовната установа во Централниот регистар	

2.2 ОСНОВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА – ЗА ЕДИНИЦАТА БАРАТЕЛ НА АКРЕДИТАЦИЈА

Назив на основачот	
Назив на актот за основање	
Број и датум на актот за основање	
Промени во оснивачки права (назив на првиот основач и правните следбеници на оснивачот)	
Промени во оснивачки права (назив на првиот основач и правните следбеници на оснивачот)	
Број и датум на Решението за исполнетоста на условите за почеток со работа и дејноста издадено од Министерството за образование и наука на РСМ	
Број и датум Решението за акредитација на високообразовната установа издадено од Одборот за акредитација и евалуација на	

високото образование на РСМ.	
Број и датум на Решение за упис на високообразовната установа во Централниот регистар	

2.3 ОСНОВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА – ЗА САМОСТОЈНА СТРУЧНА ШКОЛА

Назив на основачот	
Назив на актот за основање	
Број и датум на актот за основање	
Промени во оснивачки права (назив на првиот основач и правните следбеници на оснивачот)	
Промени во оснивачки права (назив на првиот основач и правните следбеници на оснивачот)	
Број и датум на Решението за исполнетоста на условите за почеток со работа и дејноста издадено од Министерството за образование и наука на РСМ	
Број и датум Решението за акредитација на високообразовната установа издадено од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование на РСМ.	
Број и датум на Решение за упис на високообразовната установа во Централниот регистар	

3. СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА

☐	Државна	☐	Приватна	☐	Мешовита

4. ДЕЈНОСТ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА СПОРЕД ФРАСКАТИЕВА КЛАСИФИКАЦИЈА

а) Научно подрачје – прво ниво	
б) Научна поле - второ ниво	
в) Научна област	

5. ОРГАН НА ЗАСТАПУВАЊЕ НА ВИСОКООБРАЗОВНАТА УСТАНОВА

Име и презиме, функција (Ректор, Декан, Директор)

Датум и акт на именување

Контакт телефон

Е-маил

Лице за контакт

Име и презиме

телефон

Е-маил

Овластено лице

Датум: _____ М.П _____

Правна рамка:

Правна основа за подготвување на Елаборатот	
1	Закон за високото образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018);
2	Уредба за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и за вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Македонија, бр. 103/10); Класификација на научните подрачја, полиња и области според Меѓународната фраскатијева класификација;
3	Правилник за организацијата, работата, начинот на одлучување, методологијата за акредитација и евалуација, стандардите за акредитација и евалуација, како и други прашања во врска со работата на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование (Службен весник на Република Македонија, бр. 151/12);
4	Правилник за задолжителните компоненти кои треба да ги поседуваат студиските програми од првиот, вториот и третиот циклус на студии (Службен весник на Република Македонија, бр.25/11);
5	Упатство за критериумите за начинот на обезбедување и оценување на квалитетот на високообразовните установи и на академскиот кадар во Република Македонија (Службен весник на Република Македонија, бр. 67/13);
6	Уредбата за националната рамка на високообразовните квалификации („Службен весник на РМ “ бр.154/2010),
7	Правилник за содржината и формата на дипломата, упатството за подготовка на додаток на дипломата и на другите јавни исправи („Службен весник на РМ “ бр.84/09)
8	Закон за воената академија („Службен весник на РМ” бр.83/2009)
9	Правилник за поблиските критериуми и надлежноста на одборите за соработка и доверба со јавноста („Службен весник на РМ “ бр.148/13)
10	Правилник за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите („Службен весник на Република Македонија“ бр.71/09 и 120/10)
11	Правилник за условите кои треба да ги исполнува истакнатиот стручњак од практиката од соодветната област за изведување на клиничка настава („Сл. РМ “ бр.71/09 и 120/10)
12	Закон за медицинските студии и континуираното стручно усовршување на докторите на медицина („Службен весник на РМ “ бр.16/13)
13	Закон за признавање на професионалните квалификации („Сл. РМ“ бр.171/10)
14	Правилник за начинот и постапката за водење на базата на податоци за високообразовната дејност („Службен весник на РМ “ бр.65/13)
15	Закон за научно-истражувачката дејност („Сл. РМ “ бр.46/08, 103/08, 24/11 и 80/12)
16	Закон за високообразовните установи за образование на наставен кадар во предучилишното воспитание, основното и средното образование („Службен весник на РМ“ бр.10/15)
17	Статут на високообразовната установа
18	Решението за акредитација на високообразовната установа издадено од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование на РМ.

1. Карта на високообразовната установа

Напомена:

Картата на високообразовната установа треба да е изработена согласно Прилог бр.5 од Правилникот за организацијата, работата, начинот на одлучување, методологијата за акредитација и евалуација, стандардите за акредитација и евалуација, како и други прашања во врска со работата на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр.151/2012).

Назив на високообразовната установа	<i>Се наведува полниот назив на високообразовната установа</i>
Седиште	<i>Се наведува адреса, број, поштенски број, град и држава</i>
WEB страница	<i>Линк до веб страната на установата</i>
Вид на високообразовната установа	<i>Се наведува видот, матичниот број и шифра на дејност</i>
Податоци за последната акредитација	<i>Се наведува податок за последната акредитација на студиската програма односно реакредитација.</i>
Студиски и научно-истражувачки подрачја за кои е добиена акредитација	<i>Се наведуваат податоци за сите акредитирани студиски програми на единицата Се наведуваат: - назив - број на решенија за акредитација за секоја студиска програма одделно, - научно поле и област на која што припаѓа секоја студиска програма одделно.</i>
Податоци за меѓународна соработка на планот на наставата, истражувањето и мобилноста на студентите	<i>Доколку се бара акредитација на студиска програма се наведуваат само оние податоци и конкретни договори за соработка кои се однесуваат на студиската програма за која се бара акредитација (може да се наведат и податоци или договори за соработка кои што се поврзани со реализација на студиската програма. Доколку се бара реакредитација на студиска програма да се наведат податоци за ефектурирање на склучените договори за соработка на планот на наставата, истражувањето, мобилноста на наставниците, студентите и друго)</i>
Податоци за просторот наменет за изведување на наставната и истражувачката дејност	<i>Се наведува само вкупната површина на просторот. Доколку постои дисперзија на објектите на повеќе места тогаш се наведува и просторот за секоја локација каде што установата врши високообразовна дејност. Спецификација на површината според намената треба да биде дадена во посебна табела во елаборатот</i>
Податоци за опремата за изведување на наставната и истражувачката дејност	<i>Се наведува само видот на опрема. Спецификација по однос на бројот и намената треба да биде дадена во посебна табела во елаборатот</i>
Број на студенти за кои е добиена акредитација	<i>Се наведува вкупниот број на студенти за кои е добиена акредитација. Бројот се пресметува од Решенијата за акредитација за секоја поединечна акредитација.</i>
Број на студенти (прв пат запишани)	<i>Се наведува вкупниот број студенти (прв пат запишани) како збир од сите студиски програми на високообразовната установа за прв циклус студии, за периодот од добиената последна</i>

	<i>акредитација.</i>
Планиран број на студенти кои ќе се запишат на студиската програма	<i>Се наведува бројот на студенти кои се планира да се запишат доколку се добие акредитација односно реакредитација</i>
Број на лица во наставно-научни, научни и наставни звања	<i>Се наведува вкупниот број на лица во сите наставно-научни звања (согласно член 161 од ЗВО бр.82/18)</i>
Број на лица во соработнички звања	<i>Се наведува вкупниот број на лица во соработнички звања (согласно член 162 од ЗВО бр.82/18)</i>
Однос наставник: студенти (број на студенти на еден наставник) за секоја единица одделно	<i>Се наведува соодносот студент/наставник за секоја единица во состав (факултет) одделно</i>
Внатрешни механизми за обезбедување и контрола на квалитетот на студиите	<i>Се наведуваат следните податоци:</i> - <i>Опис на постапката на спроведување на внатрешна евалуација</i> - <i>Информации за тоа кој ја спроведува (дали постои посебен орган, бр. на членови итн)</i> - <i>Кои сегменти се опфаќаат со евалуацијата..</i> - <i>Извештај за самоевалуација -да се наведе линкот од веб страната кадешто е објавен Извештајот</i>
Фреквенција на самоевалуациониот процес (секоја година, на две години, на три години)	<i>Се наведуваат следните податоци</i> - <i>Фреквенција (секоја година, на две години, на три години)</i> - <i>Причини за изборот на дадената фреквенција</i>
Податоци за последната спроведена надворешна евалуација на установата	<i>Се наведуваат следните податоци</i> - <i>Година на спроведување на последната надворешна евалуација</i> - <i>Податоци за институцијата која ја реализирала.</i> - <i>Податоци за Извештајот за надворешната евалуација</i> - <i>Да се наведе линкот на кој се наоѓа Извештајот.</i>
Други податоци кои Установата сака да ги наведе како аргумент за нејзината успешност	<i>Организираны меѓународни конференции, реализирани меѓународни проекти и др.</i>

2. Основни податоци за студиската програма за која се бара (ре)акредитација

1	Назив на студиската програма	<i>Се наведува назив на студиската програма за која се бара (ре)акредитација согласно член 140 став 1 точка 1 од Законот за високото образование (Сл 82/18)</i>
2	Единица на универзитетот	<i>Се наведува името на единицата што бара акредитација</i>
3	Научно подрачје (Фраскатијева класификација)	<i>Се наведува научното поле од Класификацијата на научно-истражувачките подрачја, полиња и области според Меѓународната Фраскатијева класификација (Службен весник на РМ бр.103) Студиската програма треба да припаѓа на научното подрачје на високообразовната установа согласно член 20 од ЗВО (Сл.82/18)⁴. Интердисциплинарните студии кои вклучуваат повеќе научни подрачја се организираат како универзитетски интердисциплинарни студии кои поблиску се регулираат со Статутот на високообразовната установа.</i>
4	Научно поле и научна, стручна или уметничка област (Фраскатијева класификација)	<i>Се наведува научно поле и област од Класификацијата на научно-истражувачките подрачја, полиња и области според Меѓународната Фраскатијева класификација (Службен весник на РМ бр.103/10)</i>
5	Вид на студии	<i>Се наведува:</i> - Академски студии (постдипломски студии) - стручни студии
6	Оптовареност на студиската програма изразена во ЕКТС кредити	<i>Согласно член 135 и 137 (ЗВО 82/18):</i> а. академски студии со 60 ЕКТС б. академски студии со 120 ЕКТС в. Стручни студии со 60 ЕКТС г. Постдипломски студии подолги од две години
7	Степен или ниво на според НРК кои се стекнува со завршување на студиите	<i>Согласно член 135 (ЗВО 82/18) се наведува:</i> <i>Нивото VII А за постдипломски студии од Националната рамка на квалификации утврдена со Законот за националната рамка на квалификации а кои соодветствуваат на ниво VII од Европската рамка на квалификации.</i> <i>Квалификациите кои се стекнуваат со завршување на студиска програма на интегрираните академски студии од прв и втор циклус припаѓаат на нивото VIIА од Националната рамка на високообразовни квалификации утврдена со Законот за националната рамка за квалификации и соодветствуваат на ниво VII од Европската рамка на квалификации</i> <i>Квалификациите кои се стекнуваат со завршување на студиска програма од втор циклус стручни студии припаѓаат на ниво VII Б од Националната рамка на високообразовни квалификации утврдена со Законот за националната рамка за квалификации и соодветствуваат на ниво VII од Европската рамка на високообразовни квалификации</i>

⁴ Факултет е високообразовна установа која врши високообразовна, научно-истражувачка и применувачка високостручна дејност во студиско и научно-истражувачко подрачје, според студиска програма на една или повеќе сродни и меѓусебно поврзани наставно-научни, односно уметнички или стручни области од прв, втор и трет циклус на студии.

8	Академски или стручен назив што студентот го добива по завршувањето на студиската програма	Согласно член 135 и 137 (ЗВО 82/18) се наведува: а. За академски студии „магистер на уметности + научна област“ б. За стручните студии: магистер + додавка со соодветна струка член 135 став (13) Лицето кое ги завршило постдипломските студии со најмалку 300 ЕКТС кредити на студиските програми од додипломските и постдипломските студии од областа на уметноста се стекнува со назив – магистер на уметности. Член 137 став (16) Лицето кое завршило втор циклус на стручни студии од 60 ЕКТС кредити се стекнува со назив специјалист од одредена струка. Член 137 став (17) Во меѓународниот промет и дипломата на англиски јазик, називот по завршување на стручните студии од втор циклус со кои се стекнале 60 ЕКТС кредити е Specialist (Spec.) Забелешка: во зависност од специфичноста на студиите може да се додава и научното поле
9	Академски или стручен назив на англиски јазик што студентот го добива по завршувањето на студиската програма	Согласно член 135 (ЗВО 82/18) се наведува: а. за академски студии: Master (Msc) + научна област б. за стручни студии: Master of Arts (MA) + додавка на струката Во меѓународниот промет и дипломата на англиски јазик, академскиот назив по завршување на додипломските студии е master. Член 137 точка (14) Во меѓународниот промет и дипломата на англиски јазик, стручниот назив по завршување на вториот циклус на стручни студии е master, Master of science (MSc), odnosno Master of Arts (MA).
10	Времетраење на студиите (во години)	Согласно член 135 (ЗВО 82/18): Согласно член 135 и 137 (ЗВО 82/18): а. академски едногодишни студии со 60 ЕКТС б. академски двогодишни студии со 120 ЕКТС в. Стручни едногодишни студии со 60 ЕКТС г. Постдипломски студии подолги од две години
11	Учебна година во којашто ќе започне реализацијата на студиската програма	Се наведува учебната година во која се предвидува да започне реализацијата на студиската програма согласно објавениот конкурсот
12	Број на студенти што се планира да се запишат на студиската програма	Се наведува бројот на студенти кои се бара акредитација а кој треба да биде пресметан во однос на расположливиот капацитет согласно Уредба за нормативи и стандарди за основање на високообразовните установи.
13	Јазик на којшто ќе се изведува наставата	Согласно Член 139 и 144 (ЗВО 82/18) се наведува: - Наставата се изведува на македонски јазик - Наставата се изведува на јазикот на којшто зборуваат најмалку 20% од населението во Република Македонија. - Наставата на јавните педагошки високообразовни установи на јазиците на припадниците на другите заедници кои не се мнозинство во РМ. - Наставата се изведува на некој од светските јазици. - „прозорци за мобилност“, односно наставни

		<i>предмети чии активности може да се изведуваат и на англиски јазик.</i>
14	Дали студиската програма се поднесува за акредитација или за повторна акредитација	<i>Се наведуваат следните податоци, во зависност од тоа дали се бара акредитација или реакредитација</i> - <i>доколку се бара акредитација се наведува „акредитација на нова студиска програма,,</i> - <i>доколку се бара реакредитација се наведува „рекредитација на постојана студиска програма и се наведува број на Решенија на вкупниот број добиени (ре)акредитации вклучувајќи го Решението од првата акредитација на студиската програма.</i>
15	Начин на финансирање на предложената студиска програма	<i>Да се наведе начинот на финансирање на студиската програма, и тоа:</i> - <i>за јавните установи да се наведе износот на партиципација на студиите во зависност од статусот на студирање (државна квота, со самофинансирање и др). Износот да се изрази во евра (со нотирање „во денарска противвредност),</i> - <i>за приватните високообразовни установи оригинален документ или заверена копија кај нотар од документ издаден од банка, државен орган или друга институција за обезбедени средства како гаранција за надомест на школарината (членови 10, 11 и 12 од Уредбата за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и за вршење високообразовна дејност). Исто така, треба да се наведе износот на школарината за студирање (член 127 Законот за високотообразование бр.82/18).</i>
16	Услови за запишување Услови за запишување на студиската програма посебно за редовни, вонредни и странски студенти	<i>Согласно член 140, точка (7), услови за запишување на студиската програма посебно за: редовни, вонредни и странски студенти кои вклучуваат предмети релевантни за студиската програма, од државната матура или приемен испит со јасна, недвосмислена и точна содржина на испитот, неговото траење, изведување и оценување.</i>
17	Информација за продолжување на образованието	

1. Цел и оправданост за воведување на студиската програма

Услов 1. Цел и оправданост за воведување на студиската програма	
Студиската програма треба да понуди образложениа за целите и оправданоста за воведување на студиската програма. При дефинирање на целите и оправданоста за воведување на студиската програма треба да се образложи:	
1.1	јасна и целосно утврдена потреба при воведување на нова студиска програма и оправданоста за продолжување на студиската програма за која се бара (ре)акредитација, - исполнувањето на постојните или новите професионални и / или социјални барања, - консултацијата со заинтересирани партнери со цел идентификација на потребите за одредена студиска програма, - јасна дефиницијата на профилот, идентификацијата на целните групи и неговото место во националното и меѓународното опкружување. доказот дека профилот ќе биде признат со можности за вработување и во иднина
1.2	При пишување на целите и оправданоста за воведување на студиската програма, одговорете:
1.2.1	Како се следи влезното ниво на конкуренции на потенцијалните студенти во однос на предложената студиска програма за која се бара (ре)акредитација?
1.2.2	Која е поврзаноста на компетенциите на дипломираните студенти во однос на исходот од квалитетот на дипломата и потребите на општеството за кадар кој што се профилира преку студиската програма
1.2.3	На кој начин е организирана студиската програма со цел да ги одрази општествените промени. Доколку се бара реакредитација да се објасни: - преку кој систем за ажурирање / ревидирање на студиската програма се инкорпорирани општествените социо-економски и политички промени. - Повратниот фидбек од вработените студенти за квалитетот на студиската програма во однос на практичната примена на исходите? - Дали постојат и доколку постојат податоци за тоа колку дипломираните студенти, компаниите, институциите се задоволни од студиската програма?
1.2.4	На кој начин се вклучуваат промените во социјално-економскиот и политичкиот развој во студиската програма?
Користени документи	
1.3	Статистички анализи од Државен завод за статистика
Прилог	
1.4	Линк до документи, стратегии, анализи, физибилити студии кои се однесуваат на целите и оправданоста за воведување на студиска програма.

2. Усогласеност на студиската програма со потребите на општеството за дадениот профил на кадри

Услов 2. Цел и оправданост за воведување на студиската програма	
Наративно да се наведат конкретни и мерливи показатели за усогласеноста со потребите на општеството за дадениот профил на кадри. При тоа може да се користат следните показатели	
2.1	Општествената потреба за дадениот профил на кадри
2.2	Дали студиската програма има јасно дефиниран профил заснован на барањата утврдени од академскиот степен, а од друга страна потребите на општеството, земајќи го предвид идниот пазар на трудот за дипломираните студенти (на одредена програма).
2.3	Дали е идентификувана општествената потреба за програмата на регионално / национално / европско ниво? Дали е направено ова во консултација со партнерите на засегнатите страни: работодавачи, експерти и стручни тела?
2.4	Дали програмата е релевантна од академска гледна точка? Дали се идентификувани заеднички референтни точки?
2.5	Усогласеноста на студиската програма со потребите на општеството за дадениот профил да се процени преку:
2.5.1	Компатабилноста на општите и специфичните дескриптори на класификации на студиската програма со занимања за кои се оспособени студентите по завршувањето на студиската програма а кои се содржани со Националната класификација на занимања. Како показател можат да послужат задачите на занимањето кои се однесуваат на студиската програма за која се бара акредитација. Националната Класификација на занимања е подготвена и усогласена според начелата на Меѓународната стандардна класификација на занимањата ISCO-08 и која се темели на Класификацијата, систематизациите на работните места (на надлежните министерства, институции и деловните субјекти во РСМ).
2.5	Прашања кои што треба да се одговорат:
2.5.1	Според расположливите податоци, до кој степен Профилот на програмата ги исполнува утврдените услови?
2.5.2	Доколку треба да се направат некои промени, какви би биле тие?
2.5.3	Дали комбинацијата на методите на настава и учење и методите на оценување е добро воспоставена; дали наставниот кадар доволно ја следи работата; дали барањата за пристап до компонентите на програмата се потребни само како мотивација во однос на образовната содржина?
Користени документи	
2.6	Закон за високото образование (Службен весник на РМ бр.82/18)
2.7	Национална класификација на занимања
2.8	Показателите се утврдуваат врз основа на стратегиските развојни документи на земјата и статистичките податоци од Анкетата за потребата од вештини на пазарот на трудот. ⁵
Прилог	
2.8	Национални стратегии, физибилити студии, статистички показатели (Државен завод за статистика) и др

⁵ Анкетата за потреба од вештини на пазарот на трудот што редовно се спроведува од Заводот за статистика стои многу јасно наведено дека : “Резултатите од истражувањето се користат и во образовниот систем при конципирање на уписните политики и при креирање на нови образовни програми за занимања усогласени со потребите на пазарот на трудот.“

3. Општи и специфични дескриптори

Ниво во Националната рамка на високообразовните квалификации на која му припаѓа студиска програма _____, насока _____
Универзитет _____, согласно со уредбата за националната рамка на високообразовните квалификации

Ниво во Националната рамка на високообразовните квалификации	Високо образование	Ниво во Европската рамка на високообразовни квалификации
VII		7

Квалификации кои означуваат успешно завршување на вториот циклус на студии (60/120 ЕКТС) се доделуваат на лице кое ги исполнува следните дескриптори на квалификациите:

3а. Општи дескриптори на квалификации за втор циклус на вториот циклус на студии (60/120 ЕКТС, студиска програма _____, насока _____, факултетот _____, согласно со уредбата за националната рамка на високообразовните квалификации

Тип на дескриптор	Опис
Знаење и разбирање	
Примена на знаењето и разбирањето	
Способност за проценка	
Комуникациски вештини	
Вештини на учење	

Напомена:

- Исходите од учење, изразени преку општи и специфични дескриптори, треба да се јасни и релевантни на ниво на целата студиска програма и за секој наставен предмет одделно и рамномерно распоредување низ целата програма.
- Општите и специфичните дескриптори треба да обезбедат напредок и интегритет на целата студиска програма како и во рамките на секоја наставна програма.
- При пишување на општите и специфичните дескриптори треба да важи принципот на „признавање на истите на национално и меѓународно ниво“.
- Професионалните и општите компетенции што треба да ги стекне студентот треба јасно да се идентификуваат и формулираат.
  - Нивото на компетенции што треба студентот да ги стекне да се соодветни на студиската програма за која се бара акредитација.
  - Исходите од учење што треба да ги стекне студентот да се мерливи.
  - Загарантиран напредокот во развојот на исходите на учење за втор циклус студии.
  - Дескрипторите да се јасно дефинирани преку избраните начини за настава и учење на исходите од учење. Треба да се јасни и лесно докажливи исходите т.е дека ќе бидат постигнати.
  - Дескрипторите да се дефинираат така што овозможуваат стекнатите компетенции да се споредливи и компатибилни со Европската рамка на квалификации за областа на студиската програма.

36. Специфични дескриптори на квалификации за вториот циклус на студии (60/120, студиска програма _____, насока _____, на Факултетот _____, согласно со уредбата за националната рамка на високообразовните квалификации

Тип на дескриптор	Опис
Знаење и разбирање	-
Примена на знаењето и разбирањето	
Способност за проценка	
Комуникациски вештини	
Вештини на учење	

Напомена:

Специфичните дескриптори да се усогласат со:

- Општите дескриптори на класификации
- Националната рамка на класификации
- Занимања за кои се оспособени студентите по завршувањето на студиската програма согласно Националната класификација на занимања, односно со дескрипторите (задачите) на занимањето кое се однесува со студиската програма за која се бара акредитација. Националната Класификација на занимања е подготвена и усогласена според начелата на Меѓународната стандардна класификација на занимањата ISCO-08 и која се темели на Класификацијата, систематизациите на работните места (на надлежните министерства, институции и голем број деловни субјекти во РСМ).

4. Утврден сооднос помеѓу задолжителните и изборните предмети, со листа на задолжителни предмети, листа на изборни факултетски и универзитетски предмети и дефиниран начин на избор на предметите.

СТРУКТУРА НА СТУДИСКА ПРОГРАМА

Табела 4.1. Распоред на предмети по семестри и години на студии за стручни студии (СС), и академски студии (АС)⁶

Реден број	Код на предметот ⁷	Назив ⁸ на наставен предмет	Семестар ⁹	Неделен фонд на часови		ЕКТС ¹⁰
				П ¹¹	В ¹²	
ПРВА ГОДИНА						
1		Задолжителен наставен предмет ^{13/}				
2						
.						
.						
.		Изборен наставен предмет ¹⁴ (називот на изборниот наставен предмет се наведува во Табела 4.2)				
.						
Вкупно часови (предавања/вежби) и ЕКТС за година						

⁶ За стручни студии (СС) односно академски студии (АС) да се пополни комплетната табела во зависност од траење: СС- 1 година и АС – 1 или 2 години

⁷ Се запишува кодот на наставниот предмет кој во себе содржи знак за студиската програма на која што припаѓа, знак за распознавање задолжителен/изборен предмет, година на која се изведува како и знак дали предметот има предуслов за слушање. Доколку наставниот предмет се изведува и на други единици тогаш кодот треба да содржи знак по кој се распознава дека наставниот предмет се изведува на друга единица

⁸ Се запишува називот на предметот. Називите на предметите се наведуваат редоследно: прво задолжителните предмети, па изборните предмети од зимскиот семестар, потоа следат задолжителни и изборни предмети од летниот семестар. Изборните предмети се прикажуваат или со наведување на конкретниот назив или пак се забележува „Изборен предмет од Листата на изборни предмети“ и тоа толку пати колку што се предвидени наставни предмети по семестар.

⁹ Се запишува семестарот во кој ќе се изведува наставниот предмет. Приказот се врши редоследно: прво се прикажуваат наставните предмети на зимскиот, а потоа на летниот семестар.

¹⁰ Број на ЕКТС кредити што ја претставуваат вкупната оптовареност на студентот по сите основи: предавања, вежби, самостојно учење, изработка на семинарски итн. Секоја година иманајмалку 60 ЕКТС, односно секој семестар по 30 ЕКТС.

Изборните наставни предмети сочинуваат најмалку 10% а најмногу 30% од бројот на ЕКТС кредитите во студиската програма. Збирот на ЕКТС кредитите на предметите кои се застапени на листата на изборни наставни предмети на студиската програма е најмалку двојно поголем од бројот на ЕКТС кредити предвидени во наставната програма за изборните наставни предмети. Секој од наставните предмети на листата на изборни наставни предмети задолжително носи еднаков број на ЕКТС кредити (член 139 точка 6, 7 и 8 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр. 82/18).

¹¹ Предвиден фонд за предавања.

¹² Предвиден фонд за вежби.

¹³ Доколку наставниот предмет е задолжителен тогаш во графата се запишува „задолжителен“. Забелешка: Согласно член 139 точка 4 од Законот за високото образование (Службен весник на РСМ бр.82/18) „Задолжителните наставни предмети во студиската програма треба да бидат од соодветната област на единицата на универзитетот, односно на внатрешната организациона единица (институт, катедра, оддел),

¹⁴ Доколку наставниот предмет е изборен тогаш во графата се запишува „Изборен“. Забелешка: Согласно член 139 точка 4 од Законот за високото образование (Службен весник на РСМ бр.82/18) Изборните наставни предмети студентите ги избираат од листата на изборни наставни предмети на дадената студиска програма.

Реден број	Код на предметот	Назив на наставен предмет	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС
				П	В	
ВТОРА ГОДИНА						
		Задолжителни наставен предмет				
		Изборен наставен предмет				
Вкупно часови (предавања/вежби) и ЕКТС за година						

Табела 4.2. Изборни наставни предмети на студиската програма

(Ова табела може да биде организирана и на друг начин во зависност од структурата на студиската програма)

Вид на изборен наставен предмет	Број
Изборни наставни предмети од Листата на изборни предмети предложена од единицата	
Изборни наставни предмети спрема дополнителни (алтернативни) предмети кои ги обезбедува единицата – Универзитетска листа на изборни предмети	

Реден број	Код	Назив на предметот	Семестар	Неделен фонд на часови		ЕКТС	Од која единица ¹⁵
				предавања	вежби		
1							
2							
3							
Вкупно:							

Забелешка:

1. Согласно членот 139 точка (7) од Законот за високото образование (Сл. 82/18) треба „Збирот на ЕКТС кредитите на предметите кои се застапени на листата на изборни наставни предмети на студиската програма е најмалку двојно поголем од бројот на ЕКТС кредити предвидени во наставната програма за изборните наставни предмети.“ пример. *Ако со структурата на студиската програма е предвиден избор на 5 предмети со вкупно 25 ЕКТС во Листата на предложени изборни предмети треба да се предложат најмалку двојно т.е 10 изборни предмети со 50 ЕКТС кредити,*

2. Предложените изборни предмети на Листата на предложени изборни предмети на студиската програма носат еднаков број на кредити. Бројот на кредити треба да биде во согласност со членот 139 точка (8) од Законот за високото образование (Сл. 82/18) „Секоја од наставните предмети на листата на изборни наставни предмети задолжително носи еднаков број на ЕКТС кредити.“

Напомена:

Согласно членот 139 точка (5) од Законот за високото образование (Сл. 82/18) „Изборните наставни предмети студентите ги избираат од листата на изборни наставни предмети на дадената студиска програма.“ По табела 4 да се даде опис на постапката и начинот на избор на изборните предмети од Листата на изборни предмети.

¹⁵ Да се наведе дали изборниот наставен предмет е од единицата каде се реализира студиската програма или од други единици на универзитетот.

Табела 4.3. Преглед на застапеност на задолжителните предмети, изборните предмети на студиската програма.

Семестар	Број на задолжителни предмети	Број на изборни предмети	Вкупно предмети
I			
II			
III			
IV			
Вкупно			
% застапеност			

Табела 4.4. Преглед на процентуалната застапеност на задолжителните предмети, изборните предмети.

Ред бр	Траење на студиите (години)/ вкупен број на ЕКТС на студиската програма	Вкупна оптовареност изразена преку ЕКТС		Оптоварност за задолжителни предмети изразена преку ЕКТС		Оптоварност за изборни предмети изразена преку ЕКТС	
		A Вкупен број на ЕКТС од наставните предмети	A1 Процентуална застапеност на ЕКТС од наставните предмети на студиската програма	B / Вкупен број на ЕКТС од задолжителните наставни предмети	B1 Процентуална застапеност на ЕКТС од задолжителните наставни предмети во однос на вкупниот број на ЕКТС на студиската програма	B Вкупен број на ЕКТС од изборни наставни предмети	B1 Процентуална застапеност на ЕКТС од изборните наставни предмети во однос на вкупниот број на ЕКТС на студиската програма
1.	1 година 60 2 години 120		100%		(B/A)*100=%		(B/A)*100=%

Забелешка:

Процентуалното учество на изборните предмети на студиската програма треба да биде во согласност со членот 139 точка (6) од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр. 82/18) „Изборните наставни предмети сочинуваат најмалку 10% а најмногу 30% од бројот на ЕКТС кредитите во студиската програма.“

Пресметување:

Пресметувањето на процентуалното учество за задолжителните и изборните наставните предмети се врши на следниот начин:

- B1 се пресметува: **(B/A)*100=%**
- B1 се пресметува: **(B/A)*100=%**

5. Список на наставен кадар со податоци наведени во членот 5 (Прилог бр.4) од Правилникот за задолжителните компоненти кои треба да ги поседуваат студиските програми од првиот, вториот и третиот циклус на студии (“Службен весник на Република Македонија”, бр.25/2011 и бр.154/2011) и) и член 61 став 3 од Закон за високо образование (“Службен весник на Република Македонија”, бр.82/2018)

Табела 5.1. Список на лица избрани во наставно-научни, научни и наставни звања во редовен работен однос со полно работно време на единицата каде што се реализира студиската програма

	Име и презиме на наставникот	да се наведе			Предмети што ги предава наставникот	Вкупен број на предмети	
		звaњето во кое е избран и во која научна област	Областа во која што е докториран	институцијата каде работи во редовен работен однос		зимски	летен
1							
2							
3							
4							
5							
6							
.							
.							
.							

Табела 5.2. Список на лица избрани во наставно-научни, научни и наставни звања во редовен работен однос со полно работно време од други единици на високообразовната установа ангажирани на единицата каде што се реализира студиската програма

	Име и презиме на наставникот	да се наведе			Предмети што ги предава наставникот	Вкупен број на предмети	
		звaњето во кое е избран и во која научна област	Областа во која што е докториран	институцијата каде работи во редовен работен однос		зимски	летен
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
.							
.							
.							

Табела 5.3. Список на лица избрани во наставно-научни, научни и наставни звања во работен однос во друга високообразовната установа или институција ангажирани на единицата каде што се реализира студиската програма

	Име и презиме на наставникот	да се наведе			Предмети што ги предава наставникот	Вкупен број на предмети	
		звањето во кое е избран и во која научна област	Областа во која што е докториран	институцијата каде работи во редовен работен однос		Зимски семестар	Летен семестар
1							
2							
3							
4							
.							

Потсетник

Согласно член 161 и 162 (Закон за високото образование бр. 82/18) наставно-научни, научни и наставни звања и соработнички звања се:

- Член 161 точка (5) На факултетот наставно-научни звања се доцент, вонреден професор и редовен професор,
- Член 161 точка (6) На факултетите во областа на филолошките науки и на другите високообразовни установи на кои се изведува настава по јазик, наставно-стручни звања се лектор и виш лектор.
- Член 161 точка (7) На високите стручни школи наставни звања се предавач, виш предавач и професор на висока стручна школа
- Член 162 точка (1) На факултетот соработничко звање е асистент.
- Член 162 точка (2) На факултетот од областа на уметноста или уметничката академија може да се избере уметнички соработник (корепетитор, снимател, монтажер, продуцент и слично).
- Член 162 точка (3) На факултетите каде што се изведува лабораториска и друг вид стручна настава може да се избере стручен соработник (лаборант и слично).

Напомена:

Согласно член 161 точка (1) во кое што се нотира дека „високообразовна дејност може да врши само лице избрано во наставно-научно, наставно-стручно, наставно или соработничко звање за времето за кое е избрано во Табела се прикажуваат само наставници кои го исполнуваат условот.

Напомена:

Наставно-научни, наставно-стручни, наставни или соработнички звања се сметаат звањата нотирани во член 161, 162 и 163 (Закон за високото образование бр. 82/18)

Напомена:

Формалното образование и истражувачкото искуство на наставниците треба да кореспондира со специфичноста на студиската програма, односно профилот и квалификацијата на наставно-научниот кадар (Член 32 од Правилникот на Одборот за акредитација и евалуација).

Наведените податоци за бројот на наставните предмети (зимски и летен семестар) кои што ги предаваат во тековната академска година во која се доставува барањето за акредитација на студиската програма треба да соодветствуваат на член 161 став 9 и 10 од Законот за високото образование, бр. 82/18.

**6. Податоци за просторот предвиден за реализација на Студиската програма
, организирана на Факултетот _____**

Напомена:

Список на простории со површина за вршење на дејноста што одговараат на нормативите и стандардите за основање на високообразовни установи и за вршење високообразовна дејност, со податоци за број, број на места и површина изразена во m^2 (член 7 од Уредбата за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и за вршење високообразовна дејност.

Просторот треба да биде согласно Член 4 од Уредбата каде што се нотира нормативот за потребен нето простор по студент:

- 3,5 m^2 за студиските програми од подрачјето на општествените науки;
- 4,5 m^2 за студиските програми од подрачјето на природните и хуманистичките науки;
- 7,5 m^2 за студиските програми од подрачјата на техничките и биотехничките науки и
- 8,5 m^2 за студиските програми од подрачјето на медицинските науки.

Табела 6.1 Список на простории со површина во високообразовната установа што ќе се користат за реализација на студиската програма

Р.Б.	Вид и намена на простор	Број	Број на места	Површина m^2
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7				
8				
9				
10				
11..				
Вкупно				

Напомена:

- Да се наведат и други простории кои се користат за изведување на студиската програма
- Да се прикажат според кампусот односно дисперзираните студии
Да се наведат типот на простори и намената на просториите (амфитеатри, училници, лаборатории, библиотека, читални кабинети¹, помошни простории и друго.

7. Листа на опрема предвидена за реализација на студиската програма факултет

Напомена:

Список на опрема и на наставни средства за вршење на дејноста што одговараат на нормативите и стандардите за основање на високообразовни установи и за вршење високообразовна дејност, со податоци за опременоста на високообразовната установа со технички и со нагледни средства по вид, број и намена (член 7 од Уредбата за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и за вршење високообразовна дејност

Табела 7.1 Список на опрема и наставни средства (по вид, број и намена) за вршење на дејноста што одговараат на нормативите и стандардите за вршење високообразовна дејност

Ред.Бр.	Опрема и наставни средства	Вид	Намена	Број
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

Напомена:

- Доколку студиската програма се реализира во повеќе кампуси (места) да се прикаже одделно за секој кампус

8. Информација за бројот студенти (прв пат запишани) на студиската програма во периодот од последната акредитација

Табела 8. Преглед на бројот на студенти кои се запишани (по прв пат) на студиската програма во периодот на последната акредитација и бројот на студенти за кои се бара акредитација

Академска година	Број на студенти запишани во прва година
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
Вкупно запишани студенти	
Бројот на студенти за кои е добиена акредитација	
Бројот на студенти за кои се бара нова ре/акредитација	

9. Информација за обезбедена задолжителна и дополнителна литература

Услов 9. Информации за обезбедена задолжителна и дополнителна литература	
Согласно член 8 од Уредбата за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и за вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Северна Македонија, бр.103/2010)) предлагачот на студиската програма треба да понуди релевантна информација за задолжителна и дополнителна литература Предлагачот треба да достави информации:	
9.1	Информација за бројот на примероци за задолжителна литература, што треба да биде најмалку 10% а за дополнителната литература најмалку 5% од бројот на студенти кои во моментот посетуваат настава по дадената предметна програма (за реакредитара студиска програма). Доколку се работи за акредитација на нова студиска програма треба да се понуди информација дали постои процентуална застапеност на литературата за дадената предметна програма.
9.2	Високообразовната установа треба да образложи дали и на кој начин овозможува директен (електронски) пристап до задолжителната и дополнителната литература
Користени документи	
9.3	Закон за високото образование (Службен весник на РМ бр.82/18)
9.4	Уредбата за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и за вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Македонија, бр.103/2010))
Прилог	
9.5	Линк до веб страницата на високообразовната установа

10. Информација за веб страница

Услов 10. Информации за веб страницата	
Високообразовната установа треба да достави информација за веб страницата треба да соодветствува на член 21 од Закон за високо образование (Службен весник на РМ, бр.82/2018) и член 9 од Уредбата за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и за вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Северна Македонија, бр.103/2010)) Предлагачот треба да достави линкови каде што се објавени:	
10.1	Студиските програми и предметните програми; наставниот кадар на високообразовната установа;
10.2	Решението за акредитација на секоја студиска програма одделно и решение за почеток со работа за секоја студиска програма одделно
10.3	Актот за систематизација,
10.4	Деловникот за работа на наставно-научниот, односно научниот совет,
10.5	Правилникот за плати и надоместоци на единицата
10.6	Извештај и одлука за последен избор во звање за секој наставник и соработник објавен во Билтенот,
10.7	Распоредот на работни задачи за тековната учебна година
10.8	Прифатени теми за изработка на магистерски трудови
10.9	Прифатени теми за изработка на докторски трудови, најдоцна
10.10	Акти кои ги носи единицата согласно други закони
10.11	Етичкиот кодекс.

Користени документи	
10.12	Закон за високото образование (Службен весник на РМ бр.82/18)
10.13	Уредбата за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и за вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Македонија, бр.103/2010))
Прилог	
10.14	Линк до веб страницата на високообразовната установа

11. Активности и механизми преку кои се развива и се одржува квалитетот на наставата

Услов 11. Активности и механизми преку кои се развива и се одржува квалитетот на наставата	
Наративно да се наведат конкретни и мерливи показатели преку кои се развива и се одржува квалитетот на наставата. Да се образложат:	
11.1	Процедуре преку кои се изведува контрола, обезбедување и унапредување на квалитетот на наставата
11.2	механизми за континуиран развој и за подобрување на квалитетот на реализација на наставниот процес
11.3	Фреквенција во однос на која Универзитетот спроведува процес на самоевалуација на ниво на студиски програми, како и самоевалуација на ниво на нејзините единици
11.4	Фреквенција во однос на која Универзитетот спроведува анкети на студентите за односот на наставниот кадар и квалитетот на наставно-образовниот процес
11.5	Информација за активностите и механизмите преку кои се развива и се одржува квалитетот на наставата треба да соодветствува на
11.5.1	член 9 од Уредбата за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и за вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Македонија, бр.103/2010))
11.5.2	Упатството за критериумите за начинот на обезбедување и оценување на квалитетот на високообразовните установи и на академскиот кадар во Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.67/2013)
Користени документи	
11.6	Закон за високото образование (Службен весник на РМ бр.82/18)
11.7	Упатството за критериумите за начинот на обезбедување и оценување на квалитетот на високообразовните установи и на академскиот кадар во Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.67/2013)
11.8	Уредбата за нормативи и стандарди за основање на високообразовни установи и за вршење на високообразовна дејност (Службен весник на Република Македонија, бр.103/2010))
Прилог	
11.9	

12. Резултати од изведената самоевалуација согласно Упатството за единствените основи на евалуацијата и евалуационите постапки на универзитетите донесено од агенција за евалуација на високото образование во Република Македонија и од Интеруниверзитетска конференција на Република Македонија (Скопје -Битола, септември 2002).

Услов 12. Резултати од изведената самоевалуација	
Високообразовната установа наративно треба да даде информација за резултатите од изведената самоевалуација. Предлагачот треба да:	
12.1	Да се образложи постапката за спроведување на процесот на самоевалуација и на анкетата со студентите
12.2	Во прилог да се приложи линкот од веб страницата на кој што е објавен Извештајот од спроведената самоевалуација
Користени документи	
12.3	Закон за високото образование (Службен весник на РМ бр.82/18)
12.4	Упатството за единствените основи на евалуацијата и евалуационите постапки на универзитетите донесено од агенција за евалуација на високото образование во Република Македонија и од
12.5	Уптаство од Интеруниверзитетска конференција на Република Македонија (Скопје - Битола, септември 2002).
Прилог	
12.6	Линк од веб страницата на високообразовната установа која ја содржи информацијата за резултатите од изведената самоевалуација

13. Дали формалното образование и истражувачкото искуство на наставниците кореспондира со специфичноста на студиската програма, односно профилот и квалификацијата на наставно-научниот кадар.

Постапување:

Да се наведат конкретни показатели преку кои се докажува формалното образование и истражувачкото искуство на наставниците. При тоа може да се користат следните показатели:

- До кој степен стручно – апликативната дејност на предложениот наставен кадар кореспондира со организирање и изведување на наставата на предложената студиска програма,
- До кој степен профилот и квалификацијата на наставно – научниот кадар е компатабилен со реализирање на наставата на предложената студиска програма.

Табела 13.1 Збирен преглед на бројот на наставници по области ангажирани за изведување на студиската програма

Ред .Бр.	Научна област	Потесна научна, уметничка односно стручна област	Наставник по странски јазик	Предавачи	Виши предавачи	Асистент докторанг	Доцент	Ванр. роф.	Редов. проф.	Научно звање – истраживач	Емеритус	Остали	Вкупно
1													
2													
3													
4													
.													
.													
Вкупно													

14. Соодветноста на структурата и содржината на циклусот на студии со општите и специфичните дескриптори

Постапување:

Да се наведат конкретни и мерливи показатели за соодветноста на структурата и содржината на циклусот на студии со општите и специфичните дескриптори. При тоа може да се користат следните показатели

- Дали студиската програма има јасно дефиниран профил заснован на барањата утврдени од академскиот степен
- Според неговата структура, дали студиската програма го зема во предвид влезното ниво на знаења на студентите. Програмите од првиот циклус се поврзани со програмите од втор циклус кои овозможуваат пристап до програми од втор циклус. Колку е безбедно да се постави програмата за да се обезбеди добар премин од почетната квалификација потребна за првиот и вториот циклус? Какви промени се инкорпорирани во рамките на предложената студиска програма?
- До кој степен е загарантирано дека студентите нема да заостанат доколку учествуваат во програмите на странска партнерска институција.

Општи дескриптори		Предмети преку кои се обезбедува постигнување на општите дескриптори
Специфичен дескриптор	Опис	
Знаење и разбирање		
Примена на знаење и разбирање		
Способност за проценка		
Комуникациски вештини		
Вештини на учење		

Специфични дескриптори		Предмети преку кои се обезбедува постигнување на специфичните дескриптори
Специфичен дескриптор	Опис	
Знаење и разбирање		
Примена на знаење и разбирање		
Способност за проценка		
Комуникациски вештини		
Вештини на учење		

Општи дескриптори		Предмети преку кои се обезбедува постигнување на општите дескриптори
Специфичен дескриптор	Опис	
Знаење и разбирање	Демонстрира знаење и разбирање за методологијата на психологијата и статистичките методи за обработка на податоци	- Методологија во психологија - Статистика во психологија - Компјутерска обработка на податоци
Примена на знаење и разбирање	може да применува соодветен инструментариум при дијагностифицирање и класификација на когнитивните, конативните и емоционалните капацитети на личноста и нивната соодветна примена при определување на индивидуалниот третман	- Мотивација и емоции - Психометрија - Психологија на личност - Когнитивна психологија
Способност за проценка	има способност за развојно-психолошка проценка на децата и младите со пречки во развојот како и способност во ментално-хигиенската работа со лицата со пречки во развојот, која ќе им овозможи идно успешно вклучување во практична работа	- Развојна психологија - Психодијагностика - Психологија на лица со пречки во развој - Педагошка психологија
Комуникациски вештини	Може да комуницира во рамките на интердисциплинарни и конзилијарни тимови	- Психодијагностика - Психологија на комуникација - Клиничка психологија
Вештини на учење	има развиени вештини за следење на научните и прагматичните достигнувања во областа на психолошките појави и проблеми,	- Психологија на критично и креативно мислење - Методологија во психологија - Англиски Јазик

15. Усогласеноста на теоретската и практичната настава со целите на студиската програма

Услов 15. Усогласеноста на теоретската и практичната настава со целите на

студиската програма	
Да се наведат конкретни и мерливи показатели за усогласеноста на теоретската и практичната настава со целите на студиската програма за која се бара акредитација. При тоа може да се користат следните показатели	
15.1	Материјално-техничките и просторните услови
15.2	Методите на предавање и оценување
15.3	Соработка со јавните и приватните институции
15.4	Соодветноста на предложената литература за совладување на теоретско-практичната настава
Прилог	
15.5	

16. Усогласеност на студиската програма со единствениот европски простор за високо образование и споредливост со програмите на европски високообразовни институции

Услов 16. Квалитет, современост и меѓународна усогласеност на студиската програма	
Студиската програма треба да е усогласена со современите светски трендови и состојбата на професијата, науката и уметноста на соодветно образовно-научно, односно уметничко-образовно поле и е споредлива со слични програми на странски високообразовни институции, особено во рамките на европскиот образовен простор	
16.1	Студиската програма на студентите треба да им понуди најнови научни, уметнички или стручни знаења од соодветната област
16.2	Студиската програма треба да е целосна и сеопфатна и е усогласена со другите програми на високообразовната институција
16.3	Студиската програма да е усогласена со најмалку три акредитирани програми на странски високообразовни институции, од кои најмалку две се од високообразовни институции од европското образование
16.4	Студиската програма е формално и структурно усогласена со утврдените стандарди специфични за акредитација
16.5	Студиската програма треба да е усогласена со европските стандарди во однос на барањата за упис, времетраењето на студиите, условите за премин во следната година, добивање на диплома и начинот на студирање и споредливост на програмата
Прилог	
16.6	Документ за наставни програми ПДФ на акредитирани странски студиски програми со кои е усогласена студиската програма (список на предмети).
16.7	Линк за трите студиски програми со која е усогласена студиската програма - Primer: University of Twente: https://www.utwente.nl/en/education/bachelor/programmes/psychology/study-programme/ - Yale University: https://psychology.yale.edu/graduate/training/programs-study

ДОКУМЕНТИ

1. Одлука за усвојување на студиската програма од Наставно-научниот совет, наставно-научниот совет на факултетот, наставничкиот совет на високата стручна

школа или научниот совет на научниот институт; член 110 и член 145 од Законот за високо образование (Службен весник на РМ, бр.82/2018)

Примерок

Врз основа на член 110 од Законот за високото образование (Службен весник на РСМ бр.82/18), член ___ од Статутот на _____, врз основа на Одлуката за именување на членови на Комисија за подготвување на Елаборат за Студиска програма _____ (бр. ___ од _____ година) како и врз основа на поднесениот предлог Елаборат за акредитација на Студиска програма од втор циклус на академски/стручни студии _____ од страна на Комисијата за подготвување на Елаборатот, Наставно- научниот совет на Факултетот (За институтите- Научен совет, за високи стручни школи-Наставнички совет) за _____ на седницата одржана на _____ година, ја донесе следната:

ПРЕДЛОГ ОДЛУКА
за усвојување на студиска програма за втор циклус по _____

Член 1

Се усвојува елаборатот на студиска програма _____ од втор циклус на академски/стручни студии во рамките на Факултетот _____.

Член 2

Наставата, од Студиската програма _____ насока _____ ќе започне да се изведува по добивањето согласност од Одборот за акредитација на високообразовните установи и по добивањето на согласност за исполнетост на условите за почеток со работа на студиската програма од страна на Агенцијата за квалитет на Република Северна Македонија.

Член 3

Одлуката да се достави до Ректорска управа/ Универзитетскиот Сенат на _____ за усвојување на студиската програма _____.

Член 4

Составен дел на оваа одлука е Елаборатот на Студиската програма _____.

Член 5

Оваа Одлука влегува во сила со денот на нејзиното донесување.

Скопје, __. __. 2020

Декан,

Доставено до

- Архивот на ----
- Ректорска управа/Универзитетскиот сенат ---

Проф. Д-р -----

2. Одлука за усвојување на студиската програма од Универзитетскиот сенат, односно Советот на научната установа; член 94 и член 145 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ, бр.82/2018)

Примерок

Врз основа на член 93 од Законот за високото образование (Службен весник на РСМ бр.82/18), член -- од Статутот на _____, на предлог на Наставно- научниот совет на Факултет (За институтите- Научен совет, за високи стручни школи-Наставнички совет) _____ за усвојување на студиската програма од втор циклус на академски/стручни студии _____ бр.____ од _____.2020, Ректорска Управа/Универзитетскиот Сенат на седницата одржана на --. --. 2020 година, ја донесе следната:

О Д Л У К А

за усвојување на Студиска програма за втор циклус студии на студии по _____ во рамките на Факултетот _____

Член 1

Се усвојува елаборатот на студиска програма _____ од втор циклус на академски/стручни студии во рамките на Факултетот (Институтот или висока стручна школа)_____.

Член 2

Наставата, од Студиската програма _____ ќе започне да се изведува по добивањето согласност од Одборот за акредитација на високообразовните установи и по добивањето на согласност за исполнетост на условите за почеток со работа на студиската програма од страна на Агенцијата за квалитет на Република Северна Македонија

Член 3

Одлуката да се достави до Факултетот _____ како и до Одборот за акредитација на високото образование.

Член 4

Оваа Одлука влегува во сила со денот на нејзиното донесување.

Скопје, --. --. 2020

Претседател на Универзитетскиот сенат ,

Проф. Д-р _____

Доставено до

- Архивот на _____
- Факултетот _____

3. Мислење од Одборот за соработка и доверба со јавноста

Напомена:

Мислењето треба да е подготвено согласно:

- член 122 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр.82/18)

Напомена:

Мислењето треба да содржи заклучок согласно образложението за издржаноста на студиската програма и може да се прилагодува во зависност од спецификите на студиската програма

Врз основа на член 122 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр.82/18), Одборот за соработка и доверба со јавноста на Факултетот _____ при Универзитетот _____, на својата седница одржана на ден ---.---.2020 година го донесе следново:

МИСЛЕЊЕ

Се дава позитивно/негативно мислење за Елаборатот за Студиската програма _____ на втор циклус на академски/стручни студии на Факултетот _____

Образложение

Одборот за соработка и доверба со јавноста на Факултетот _____ го разгледа Елаборатот на Студиската програма _____ и донесе заклучок дека предложената Студиска програма _____ за акредитација .....

Поради сето тоа Одборот за соработка и доверба со јавноста на Факултетот _____ го даде своето позитивно/негативно мислење.

Скопје, --.--.2020

Одбор за соработка со јавноста
Претседател

Доставено до

- Архивот на----
- Ректорска управа на -----

4. Изјава од наставникот за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма

Напомена:

Изјавата (член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Северна Македонија, бр.82/2018) за да се смета како валидна и за да се земе во предвид потребно е да биде:

- потпишана од страна на предложениот предметен наставник
- Да биде заведена во деловник и архивирана.

Врз основа на член 61 став 1 точка 4 од Законот за високо образование (Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018) ја давам следната

ИЗЈАВА

за давање согласност за учество во изведување на настава по одредени предмети од студиската програма на втор циклус студии по _____

Јас _____, избран во звање _____ и вработен во на _____ на Универзитет _____ давам согласност за учество во изведување на настава од Студиската програма _____ на Факултетот _____, по наставните предмети:

1. _____
2. _____

Скопје, --.--.2020

Подносител на изјава
_____

5. Согласност на Универзитетскиот сенат, односно Советот на научната установа за учество на наставникот во реализација на студиската програма во друга високообразовна установа (член 179 од Законот за високо образование, Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018)

Напомена:

Наставникот може да учествува во реализација на студиската програма во друга високообразовна установа:

1. во друга единица на универзитетот каде има засновано работен однос, со одлука на наставно-научниот совет/научниот совет/наставничкиот совет на единицата од високообразовната установа каде има засновано работен однос,
- во единица на друг универзитет од високообразовна установа, со одлука на сенатот на универзитетот каде има засновано работен однос.

Врз основа на член 93 и член 179 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр.82/18) Сенатот на Универзитетот _____ на седницата одржана на _____ година, ја донесе следната:

ОДЛУКА (1)

За согласност за учество во реализација на студиската програма

_____ на Факултетот _____ при Универзитетот

Член 1

Врз основа на доставеното барање на Факултетот _____ при Универзитетот _____ Сенатот на Универзитетот _____ донесе одлука за определување на наставен кадар што ќе учествува во изведување на наставата на втор циклус студии на студиската програма _____ на Факултетот _____

Член 2

Наставен кадар вработен на единиците на Универзитетот _____ што ќе учествува во и изведување на настава на втор циклус академски/стручни студии на студиската програма _____ се:

1. Проф. Д-р -----
2. Проф. Д-р -----

Член 3

Одлуката стапува на сила со денот на нејзиното донесување

Скопје, --.--.2020

Претседател на Сенат

_____
Проф. Д-р -----

Доставено до:

- Архивот на
- Факултетот _____

6. Согласност на Наставно-научниот совет, односно Научниот советот или Наставничкиот совет за учество на наставникот во реализација на студиската програма на друга единица на Универзитетот (член 179 од Законот за високо образование, Службен весник на Република Македонија, бр.82/2018

Врз основа на член 110/112/113 и член 179 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр.82/18) Наставно-научниот совет на Факултетот _____, при Универзитетот _____ / Научниот совет при Институтот _____/Наставничкиот совет при стручната школа _____, на седница одржана на _____ година, ја донесе следната:

ОДЛУКА (2)

За согласност за учество во реализација на студиска програма

_____ на Факултетот _____ при Универзитетот _____

Член 1

Наставно-научниот совет/Научниот совет/Наставничкиот совет донесе одлука за определување на наставен кадар што ќе изведува настава на втор циклус на студии на студиската програма _____ на Факултет _____ при Универзитетот _____.

Член 1

Наставен кадар што ќе биде ангажиран за изведување настава на втор циклус академски/стручни студии на студиската програма _____ е:

3. Проф. Д-р -----

4. Проф. Д-р -----

Член 3

Одлуката стапува на сила со денот на нејзиното донесување.

Скопје, --.--.2020

_____

Декан -----

Доставено до:

- Архивот на _____
- Факултетот _____

ПРИЛОГ БР. 3

1. Предметни програми со информации согласно со членот 4 од Правилникот за задолжителните компоненти кои треба да ги поседуваат студиските програми од вториот циклус на студии (“Службен весник на Република Македонија”, бр.25/2011 и бр.154/2011)

Ред.број:

Прилог бр.3		Предметна програма од втор циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет				
2.	Код				
3.	Студиска програма				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)				
6.	Академска година / семестар	Прва година / втор семестар		Број на ЕКТС кредити	
8.	Наставник				
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
11.	Содржина на предметната програма:				
12.	Методи на учење:				
13.	Вкупен расположив фонд на време ¹⁶				
14.	Распределба на расположивото време ¹⁷				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава.		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа.		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење - задачи		
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			
	17.2.	Индивидуална работа/ проект (презентација: писмена и усна)			
	17.3.	Активност и учество			
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		51 x до 60 бода		6 (шест) (E)	
		61 x до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит				
20.	Јазик на кој се изведува наставата				

¹⁶ Еден ЕКТС одговара на оптоварување на студентот од 25-30 работни часови, определен согласно актите на високообразовната установа и се пресметува на следниот начин: на пример 3 ЕКТС x 30 часа = 90 часа или 3 ЕКТС x 25 часа = 75 часа.

¹⁷ Согласно член 153 став 4 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр.82/18) вкупното оптоварување на студентот треба да се напише согласно предложените одблици на настава (предавања, вежби лабораториски важби, семинари, проектни задачи и друго) и се покажува софласно следниот пример: за предметна програма од 3 ЕКТС и со облици на настава предавања, вежби, лабораториски вежби, проектни задачи и семинари, распределбата на оптоварувањето на студентот по часови се прикажува како 15+15+10+25+25=90 часа.

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата					
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

ПРИЛОГ БР. 4

1. Прилог бр.4. Податоци за наставниците кои изведуваат настава на студиската програма од прв, втор и трет циклус на студии и за ментори на докторски трудови

Напомена:

Поради подобра прегледност на податоците за наставниците, истите се:

- се прикажуваат редоследно по академски години, семестри и во зависност од статусот на предметот (прво задолжителни предмети, а потоа изборни предмети),
- секој прилог се нумерира редоследно (прва графа од прилогот)
- се пополнуваат сите графи

Ред. Бр. 1		Податоци за наставниците кои изведуваат настава на студиската програма од прв, втор и трет циклус на студии и за ментори на докторски трудови				
1.	Име и презиме					
2.	Дата на раѓање					
3.	Степен на образование					
4.	Наслов на научниот степен					
5.	Каде и кога го завршил образованието односно се стекнал со научен степен	Образование	Година	Институција		
		Високо образование				
		Магистериум				
		Докторат				
6.	Подрачје, поле и област на научниот степен магистер	Подрачје	Поле	Област		
7.	Подрачје, поле и област на научниот степен доктор	Подрачје	Поле	Област		
8.	Доколку е во работен однос да се наведе институцијата каде работи и звањето во кое е избран и во која област	Институција		Звање во кое е избран и област		
9.	Список на предмети кои наставникот ги води одделно за првиот, вториот и третиот циклус на студии					
	9.1.	Список на предмети кои наставникот ги води на првиот циклус на студии				
		Ред. број	Наслов на предметот		Студиска програма / институција	
		1.				
		2.				
		3.				
		4.				
		5.				
	9.2.	Список на предмети кои наставникот ги води на вториот циклус на студии				
		Ред. број	Наслов на предметот		Студиска програма / институција	
		1.				
	9.3.	Список на предмети кои наставникот ги води на третиот циклус на студии				
		Ред. број	Наслов на предметот		Студиска програма / институција	
		1.				
	10.	Селектирани резултати во последните пет години				
		10.1.	Релевантни печатени научни трудови (до пет)			
	Ред.број		Автори		Наслов	Издавач / година

	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
	5.			
10.2.	Учество во научно-истражувачки национални и меѓународни проекти (до пет)			
	Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
	5.			
10.3.	Печатени книги во последните пет години (до пет)			
	Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
	5.			
10.4.	Печатени стручни трудови во последните пет години (до пет)			
	Ред.број	Автори	Наслов	Издавач / година
	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
	5.			
	6.			
11.	Менторства на додипломски, магистерски и докторски студии			
	11.1.	Дипломски работи		
	11.2.	Магистерски работи		
	11.3.	Докторски дисертации		
12.	За ментори на докторски трудови селектирани резултати во последните четири/ пет години			
12.1.	Доказ за печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации во даденото поле (до шест) во последните пет години			
	Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година
	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
	5.			
	6.			
12.2.	Доказ за најмалку два печатени научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија со импакт фактор во даденото поле во последните пет години			
	Ред. број	Автори	Наслов	Издавач / година
	1.			
	2.			
12.3.	Доказ за најмалку три учества на меѓународни собири во последните четири години			
	Ред. број	Автори	Наслов на трудот	Меѓународен собир/ конференција
	1.			Година
	2.			
	3.			

ПРИЛОГ БР. 5

1. Прилог бр.5. Податоци за наставниците кои можат да бидат ментори на магистерски труд на втор циклус на студии на студиската програма _____

Напомена:

Списокот треба да е подготвен согласно:

- член 140 став 19 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр.82/18) "студиската програма од втор циклус на студии задолжително содржи список на ментори"

Ментор на магистерски труд на втор циклус на студии може да биде секој наставник што е ангажиран да изведува настава на предложената студиска програма.

Напомена:

Поради подобра прегледност на податоците за менторите, истите се:

- се прикажуваат редоследно по наставно звање,
- се прикажуваат редоследно по работен однос,
- се пополнуваат сите графи

Ред. Бр.	Име и презиме на наставникот	Наставно-научно, наставно или научно звање во кое е избран наставникот	Научна област во која наставникот може да биде ментор на магистерски труд
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
.			
.			

ПРИЛОЗИ

Прилог бр. 6
Додаток на диплома

Прилог бр. 7
Статут на високообразовната установа – линк до веб страната
Извештај од последна самоевалуација – линк до веб страната

Прилог бр. 8
Копија од Решението за акредитација на високообразовната установа издадено од Одборот
за акредитација и евалуација на високото образование на РМ

Прилог бр. 9
Договори за закуп

Прилог бр. 10
Банкарска гаранција – за приватните високообразовни установи

Прилог бр. 10
М1 и М2 обрасци – за приватните високообразовни установи